

דברי חיזוק

להערות: 0527663367

ניתן להשיג: rabiisraelmoshe@gmail.com

ויאמר לו אביו מה החלום הזה אשר חלמת הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחוות לך אריצה

ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר

הקנאה שהיתה להם עכשיו מהמת שאביו אמר מה החלום הזה אשר חלמת, הבוא נבוא אני וכו' להשתחוות לך, א"כ הוא פטר את החלום שיבואו להשתחוות לו וע"ז קנאו בו.

ויקנאו בו אחיו

למה עכשיו רק בחלום השני קנאו בו? **אומר האור החיים** כי בחלום הראשון יכלו להשוב כי אולי הושב הושב ע"ז ביום וחולם מה שחושב, אך בחלום השני הרי לא יתכן שחושב להשתרר על אביו, וממילא חייב להיות שיש כאן הודעת דבר מהשמים, ולכן קנאו בו.

המלך תמלוך עלינו אם משל תמשול בנו

יש לדייק מה זה מלוכה ומה זה ממשלה, מלוכה לכאורה זה ברצון וממשלה זה בע"כ, אמרו לו – 'המלך תמלוך עלינו' אתה רוצה למלוך עלינו, 'מלך' בעקרון יש בזה גם חסד, יש **מלכות של חסד**, אך אם **משול תמשול בנו**, האם אתה חפץ למשול בנו. במלוכה כתוב **עלינו** ובממשלה כתוב **בנו**. אמרו לו אתה רוצה למשול בכוחות הנפש שלנו? ברצונות שלנו?

מה שאלו 'הבוא נבוא' הרי זה מה שחלם? אלא **אומר ספורנו** מה החלום הזה, אין זה כי אם רוע לב, שתחשוב **למלוך עלינו** ומה שהינדך חושב אתה חולם. אמרו לו כיון שאתה חושב למלוך עלינו לכן אתה חלמת את זה.

ואביו שמר את הדבר

יעקב אבינו שמר את זה עשרים שנה, וציפה שהחלום יתקיים, כי ידע והרגיש ברוח קדשו שזה יתקיים, ולכן שמר את הדבר. יש גם סיפורים על הח"ח, ששמר סיפור להרבה שנים, שהיה אחד שהוציא אלמנה מתוך ביתו שלא שילמה את השכירות, והח"ח שמר את זה עשרות שנים, והסוף היה שנפטר ולא יכלו לקברו, והח"ח שמר את זה.

והנה תועה בשדה

הכלי יקר מביא מדרש **תועה בענין השדה** בסיפור שהיה אצל קין והבל, הוא לא פירש נכון. שהרי קין קם אל הבל אחיו בהיותם בשדה והכל היה מהמת קנאה, שטבע הקנאה מהמת **מועט יכול לגרום להרוג**, והוא פירש את זה לא נכון, שהוא פירש ששם היה ויכוח על

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען אלה תולדות יעקב יוסף

אלה תולדות יעקב יוסף שמעתי מבארים שכל מה שקרה ליעקב קרה גם ליוסף, אלה תולדות יעקב יוסף התולדות של יעקב יוסף, מה שקרה ליעקב קרה ליוסף, יעקב היה צריך לברוח מאחיו וכן יוסף, מעשה אבות סימן, לבנים יוסף הוא היה בדמות דיוקנו של אביו.

ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם

למעשה כל הגלות הכל התחיל מלשון הרע שיוסף הביא את דיבתם רעה אל אביהם **אומר הח"ח** שגם התיקון צריך להיות ע"י שנתחזק לא לדבר לשה"ר.

אמרנו פעם כמדומני שהיה זה על המשגיה ר' מאיר חדש זצוק"ל שראה בחורים שלפני התפילה לומדים בספר ח"ח ומתחזקים בענין האיסור של לשה"ר, ועשה כזה תנועת ביטול, ושאלו אותו אח"כ מה כונתו, מה לא טוב ללמוד לא לדבר לשה"ר? אמר להם, שהוא מצפה מהם שהם פשוט לא ירצו לדבר לשה"ר, לא מצד האיסור שבוה, אלא מו שרואה טוב על השני לא מסוגל לדבר רע על השני, וממילא לא מדבר לשה"ר.

ויראו אחיו כי אותו אהב אביהם מכל אחיו וישנאו אותו ולא ילכו דברו לשלום

איך אפשר לראות שאהב אותו מכל האחים, ראו שמקרב אותו יותר מכולם, הגמרא לומדת שצריך להזהר לא לתת לבן אחד יותר משאר הבנים שבגלל זה הלכנו לגלות.

וישנאו אותו ולא יכלו דברו שלום

רש"י אומר שהיה כאן גם שבה בשבילם שלא יכלו לדבר אחד בפה ואחד בלב.

כתוב **ולא יכלו היינו** לא היו מסוגלים, הצדיקים כל מעשים שלהם מה שהם מרגישים שזה איסור הם לא יכולים, כמו שאמרנו על אברהם אבינו שהיה צריך לשלוח את ידו לעקידה, כי באמת לא היה לו צווי לשחוט רק לעלות אך לא לשחוט, הידים שלו לא יכלו לעשות מה שלא נצטוו. מדובר פה בשבטי קה, אנחנו לא יכולים להבין מה היה כאן בדיוק, כתוב שהיה כאן איזה חטא של קנאה, אך גם כתוב שהיה עליהם שבה שהם לא יכלו לדבר לשלום וזה היה שבה עליהם.

עניני השדה, שאמר לו השדה שאתה יושב עליה שייכת לי, והיה סיבה, אבל כאן אין סיבה להרוג.

ויצליהו מידם

האור החיים אומר שהאדם יש לו בחירה, ויכול להרוג אף מי שלא נתחייב מיתה, משא"כ חיות רעות לא יפגעו באדם אם הוא לא חייב מיתה לשמים. וזה מדויק ויצליהו מידם, מידם היינו מיד הבחירה, אך החיות לא יפגעו בו אם לא חייב, וכזה הוא סותר מה שאמרו 'זנראה מה יהיו חלומותיו' כיון שע"י הבחירה אפשר לבטל את הדבר, ואם יהרגוהו אין ראייה כי שקר דיבר.

ויפשיטו את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו. (לז כג)

מה כאן היתור לשון 'כתנתו' 'כתנת הפסים אשר עליו' האם היו כאן שתי כותנות? וגם צריך לכתוב קודם כתנת הפסים ואח"כ את כתנתו.

השפתי הכמים מביא שהמהרש"ל מביא פי' בשם הרא"ם שהכל אחד, כותנתו איזה הוא, זה כתנת הפסים. ואין לומר שהיו שתי כותנות, שאין זה כתנת רק מה שע"ג בשרו. והמהרש"ל מפרש שהיו שתי כותנות אחד על השני, אחד ע"ג בשרו משום הויעה שלא ילקל את כתנת הפסים, והם הפשיטו שניהם כאחד, שהיו אחוים בתחתונה והיו מפשיטים את שניהם כאחד, ולכן כתוב אשר עליו, הכתנת הפסים שהיה על האחר, ולמה אחוז בכתנת ולא בכתנת הפסים, לומר שהסיבה שאחוזים בכתנת לא מהמת הכתנת הפסים אלא בשביל דיבתו הרעה ובשביל חלומותיו.

הכלי יקר אומר שאולי יוסף חיבר את כתנת הפסים לחלוקו, כי אמר מסתמא לא יציגוהו ערום. והפשיטו את כתנת הפסים הכוונה עפ

כתנת הפסים שהורידו לו את שתיהן. וי"א שיוסף החליף כתנתו והחליף כתנת הפסים על גופו ממש וסתם חלוקו חליף למעלה, כדי להעלים את כתנת הפסים שלא יראו, לכן כתוב את כתנתו, כי קודם הפשיטו את כתנתו ורק אח"כ הפשיט את כתנת הפסים שהיה מתחתיו.

האור החיים מכבד שהאחים באמת לא רצו להפשיטו לחלוטין ולהניחו ערום, אלא להסיר את כתנתו את כתנת הפסים שבה היתה הקנאה, והפסקו מודיע שכשהסירו את כתנת הפסים עשו את זה בחזק ולא דקדקו והסירו גם את הכתנת.

והבור ריק אין בו מים

הז"ל דורשים אבל נחשים ועקרבים יש בו, ונשאלת השאלה א"כ למה השליכו אותו לשם הרי לא רצו להרגו? הרמב"ן אומר שהם לא ידעו שיש שם נחשים, או שהם היו בחורים או שהיו עמוקים ולא ראו, כי אחרת לא היו משליכים אותו לשם שאם היו משליכים אותו לשם ורואים שלא פגעו בו, היו צריכים להבין מיד שהוא צדיק גמור, כמו שהיה אצל דניאל שלא פגעו בו האריות.

ולפי פשוטו אומר הרמב"ן בא להדגיש אין בו מים כי גם אם יש קצת מים נחשב עדיין ריק, לכן התורה מדגישה ריק שהבור היה לגמרי ריק.

הכלי יקר אומר שחשבו אותו לבעל לשון הרע, ובעל לשון הרע נדון בנחש, כמ"ש וידבר העם באלוקים ובמשה וכתוב וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים, יבוא הנחש שסיפר לשון הרע על בוראו ויפרע מבעלי הלשון, יבוא הנחש שהטא בלשונו על עמקי עריות כי כעבור שראה אדם וזוה עמוקים בתשמיש נתאוה להם ויפרע מיוסף שסיפר לשה"ר על אחיו שהם חשודים על עריות.

חנוכה

הגמרא אומרת מאי חנוכה, והגמרא מספרת את כל המעשה שהיונים עשו גזירות וכו' והיה נס ומצאו פח קטן של שמן והיה נס ודלק שמונה ימים, ואנחנו עכשיו עושים זכר למה שהיה נס שדלק שמונה ימים. נשאלת השאלה הרי עיקר הנס מה שזכינו שנצחו במלחמה, ואנחנו יכולים לקיים מצוות, ולמה תופסים דווקא את ענין הפך שמן, שמצאו כד קטן, וזה הלא הספיק להדליק לכל הימים והיה נס גדול?

אלא שכשבאים להודות על הנס, מודים גם על אהבה שראו איך השם אוהב אותם שעשה נס, אפי' שלא היו חייבים לזה שהרי טומאה הותרה בציבור, אעפ"כ השם עזר להם שלא יצטרכו להגיע להיתרים של טומאה הותרה אלא הכל לכתחילה. וגם יש מבארים שהחינוך ההתחלה טוב שזה בטוהרה.

צריך לדעת שכל שנה חוזרת ההשפעה בימים האלו. לזכות לנסים גדולים ולהצלחה בתורה, כמו שהיה אומר לנו תמיד מו"ז מרן זצוק"ל שבחנוכה זה זמן מסוגל מאוד להצלחה בתורה, וחבל להפסיד את הימים האלו, ואדרבה כדאי להתחזק בימים אלו בתורה וסבא היה הראשון שהיה מו"ז ללמוד בחנוכה, והורה שבישיבה המנהג שבשבת של חנוכה הבחורים ישארו בישיבה, וזה זכות גדולה להצלחה בתורה, ובירך שיוזכו ל"ס"ד מיוחדת מו שיתחזק בימים האלו. והברכה שלו נשארת גם לאחר פטירתו וגדולים צדיקים כמיתתם יותר מבחייהם, ובודאי ימליץ על כל מי שיתחזק בחנוכה ולא יסע הביתה וימשיך את הסדרים כרגיל שיוזכו ל"ס"ד מיוחדת.

ברכת מזל טוב להרב שמשון וייס שליט"א לרגל הולדת בנו יזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים רוב נחת מכל יו"ח

לע"נ מרן רבי ירחמיאל גרשון בן מרן רבי צבי יהודה זצוק"ל ולע"נ בנו הגאון רבי בצלאל בן מרן רבי ירחמיאל גרשון זצ"ל